

mi. Jeden z sąsiadów, Aecius, oświadczył, że codziennie przechodził będzie przez grunt Minicusa, ponieważ jest to jedyny sposób, w jaki może dostać się do grobów swych przodków. Minicius nie wyraził na to zgody, więc sąsiad ustawił swoje rynnę tak, że woda zaczęła zalewać podwórze Minicusa. Inny sąsiad, Bencius, zaczął narzekać na drzewo Minicusa, którego to drzewa gałęzie zwisały nad jego (Benciusa) domem na wysokości 18 stóp i zabięrały światło. Kiedy Minicius nie wyraził zgody na wycięcie gałęzi, Bencius pozbił jabłka z jabłoni Minicusa, które pospadały na jego (Benciusa) grunt i zatrzymał je. Trzeci sąsiad, Decius wznosił budowlę na gruncie sąsiednim. Kiedy jednak Minicius był zaabsorbowany wielodniową kłótnią z Aeciussem i Benciussem, Decius zabudował też spory fragment gruntu Minicusa. Deciusz nie zdążył jednak zamieszkać w budowlu. Został z niej wypędzony przez Werenciusa, który stwierdził, że jest prawowitym właścicielem gruntu. Wykazał on dokumenty wskazujące na wadliwość tytułu Marcusa do nieruchomości i wezwał Minicusa do opuszczenia posiadłości.

- *Oceń stan prawny.*

Kazus 193

(P.S.-W.) Między Neratiussem a Burgundiussem przez wiele miesięcy trwał spór o wyścigowego wierzchowca Bucefala. Wreszcie Rzymianie wybrali drogę prawa dla jego rozstrzygnięcia. Jednak w kilka dni po *litis contestatio* Neratius, w którego władaniu znajdował się Bucefal, postanowił go zbyć, aby, jak to sobie w duchu powieiedział: „ten głupiec Burgundius nawet przez przypadek go nie dostał”. Jak sobie zamyslił, tak też uczynił. Nabywcą Bucefala był Malachiasz.

- *Oceń skuteczność zbycia konia.*
- *Czy ocena byłaby inna, gdyby zbycie nastąpiło przed sądowym ustanowieniem sporu, jeszcze na etapie prywatnych załatwień między Neratiussem a Burgundiussem?*
- *Jaka instytucja prawna miała na celu zapobieganie takim sytuacjom, jak ta, która zaistniała w danym stanie faktycznym?*

(P.S.-W.) Niewolnik Seiusa — Galix objął w posiadanie psa należącego poprzednio do Publiusa, którego ten ostatni porzucił kilka dni wcześniej.

Kazus 194

- *Czy wygasnie, a jeśli tak, to kiedy prawo własności Publiusa w odniesieniu do psa?*
- *Czy kwalifikacja byłaby inna, gdyby zwierzę uciekło od Publiusa?*
- *Czyją własnością stał się pies?*
- *Jakiej czynności dokonał niewolnik Seiusa?*

Kazus 195

(M.A.) Claudius manypował Juliusowi grunt italski położony nad rzeką. Julius zapłacił 100 sestercji za 150 iugera gruntu. Następnej nocy rozpuściła się straszliwa burza. Wzburzona woda rzeki oderwała kawał Juliusowego gruntu, który następnie przycepił się do gruntu niejakiego Marcellusa, 300 m w dół rzeki. Julius zażądał od Marcellusa, aby ten jako rekompensatę oddał mu graniczny fragment gruntu, równy co do powierzchni z gruntem oderwanym. Marcellus odmówił. Julius wskroczył więc na nowo zyskany grunt Marcellusa.

- *Co w tej sytuacji może uczynić Marcellus?*

Kazus 196

(M.K.) Na rzece oddzielającej grunty Juliusa i Gaiusa powstała wyspa — wymarzone miejsce romantycznych spotkań z ukochaną. Obaj właściciele pobliskich gruntów byli romantykami, ale Julius był znacznie żwawszy. Szybko więc zajął i urządził wysepkę, budując altankę i obsiewając ziemię kosztownymi kwiatami. Gaius był natomiast bardzo dokładny, wymierzył więc odległości i stwierdził, że wyspa leży bliżej brzegów jego posiadłości. Zażądał jej wydzierżawienia.

- *Czy miał rację?*
- *Jak przedstawiają się stosunki własności?*